

Womhaj Bóh!

Cizlo 24.

17. junija

Četnik 4.

1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihičisheczeri w Budyschinje a su tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

4. njedzela po Bozej Trojizy.

Lut. 6, 36—42. Jesuŝ praji: „Njebudžecze, dha tež wy njebudžecze řudženi. Njesatamajecze, dha tež wy njebudžecze satamani.“ Tak huŝto hacž předať s Božim řlowom hrěchi řwoweje wořady řhořta, tak huŝto řo to jemu řa řlo wořmje. Wotom je tež tónle řchpruch řkřšhecž: Njebudžecze, dha tež wy njebudžecze řudženi. Tón pshecziwo njemu trjebaja. To pať je zyle wopacžne wužiwanje tuteho řchprucha. Předať ma wot Boha duřhesařtojnřtwó. W tymle řwojim řařtojnřtwje řmě wón řhořtač a řudžicž, řchtož je psched Bohom a po Božim řlowje hrěch. Duž napomina řwjaty řawóľ Tituřa: „To rěč a napominaj a dowjedž s řhrobľořču“, a Timotijej piřche wón tať: „Předuť, to řlowo, njepschestaň, njech je czař abo njeczař, řwať, hrož, napominaj se wřchej řczerpnořču a wucžbu“. To je předaťřke powoľanje a to je jemu czeřcž, hdyž řo wón w tutym řwojim powoľanju řwěrneho a řhrobľeho bjes bojořcze psched cžlowjekami wopokaže. Duž dyrbiřch řo prawje hľadač, řo tónle řchpruch njenaľožujeřch, hdyž wón njetrjechi, ale hdyž je wořebnym řařnjam Božeho řlowa napřhecziwo. Tola dyrbiřch řo runje tať derje hľadač, řo jón njesařomniřch. Tón řnjes tebi řafa, řo njěřměřch řwojeho bližřeho řudžicž ani řatamacž. řsnano žana wot řwjatyřch džeřacž řařnjow řo tať ľořto a tať huŝto njepschestupuje, hacž wořma řařnja, runjež je wona tať derje wot Boha data, řaž wřchě druhe. Njemóžetať nimale dwať cžlowjekaj hromadže pschińcž a bjes řobu rěčecž bjes teho, řo njerěčitať wo řhecžim a pshecziwo řhecžemu. řytatať jeho řmyľki, jeho hľupořcž, jeho

řlabořcž a brachi a řudžitať je njěřmilnje. Duž mjenuje řwjaty japořchtoľ řakub jajiľ prawje „woheň a řwět poľny njeprowdořcze, njepokořnu řlu wěz poľnu řmjertneho jěda“, a praji: „jajiľ žadny cžlowjek řľudžicž njemóže.“

Řřchecziřjan, řiž je Božu řmilnořcž řhoniľ, řwojemu bližřchemu tež řmilnořcž wopokafaže. Wón drje njebudže, hdyž něřchto widži, řchtož je pshecziwo Božemu řlowu a řjawný hrěch, mjelcžecž. Wón budže řwojeho bratra w ľubořczi řhořtač, řaž je w Božim řlowje řafane; ale wón njebudže jeho řudžicž a řatamacž. Wón njebudže řa jeho woczomaj wo řwojeho bratrořnych řmyľkach a hrěchach rěčecž, ale w tajřim padu, tať wjele hacž móže, jeho řamolwicž, abo hdyž to njemóže, radřcho mjelcžecž. řobořny muž, řilip řakub řpenať, řrařny grat Boži ř natwarjenju zyrťwje, mějeřche wjele njepscheczelřtwá a njepopschecža řwoje žive dny czerpicž. Ale nihdy njeye wón řwojich pshecziřnikow řam řudžiľ; wjele řkerje je wón řich njepscheczelřniwořcž řtajnje s řich hñěwom a s řich njewjedženjom, řaž tón řnjes řesuř řam, řamolwjaľ a wřcho temu porucžil, řiž prawje řudži. W řwojeť wřchědnej modlitwje je wón hñadu a wodacze hrěchow řa řwojich řnatřch a njěřnatřch pshecziřnikow wuprořnyľ. Na řmjertnym ľožu džeřche wón se řyľřami w woczku: „Bohu budž řhwalba a czeřcž, řo nimam žaneho cžlowjeka na řwěcže, řotremuž řym njepscheczelny“ jaťo řnamjo, řo wón s wjele njepscheczelřtwá, řotrež je w řwojim žiwjenju czerpiľ, tež žanu myřľicžku hóřtořcze řobu wořmje do tamneho žiwjenja, je wón pschifařaľ, řo njebý jemu na jeho řmjertnej drařcže ani žana jeničřka cžorna

nitka šobu data byla. To rekasche: Njesjudžic. Dži a cziń wšchědnje teho runja.

Njech pschezo rěczu tak
So móžu wobstacž wšchudže,
Njech s rta njemuńdže
Sle słowo bjes tych ludži;
Hdyž w mojim hamcze mi
Sso rěczecž pschisłuscha
Dha słowam ducha daj
A móž bjes poroka.
Hamjen.

Ješuš a cžlowjejoje.

VIII.

Dwělowarjo a ewangelijon.

(Potracžowanje.)

4. Kač pomhamy dwělowazym?

„Haj ale“, słyschu nětoho prajicž, „biblija šo mjetwi s powjesčemi wo džiwach, kotrež wěrie podobne njesku. To dyrbiu wěricž, so je had, haj šamo wošol rěczat — —.“ Wšcho dobre, mój pschecželo, ja hižo wšchitko wěm, šchož chzeš hišcže prajicž. Ša pak wotmolwju: To wšchitko ty wěricž njetrjebasč. Šnano džen pschindže, hdyž šo to tebi tak czežke njesda; šnano wšchit njepschindže. Napominanje Bože na tebi njerěka: „Wěć wšchitko, šchož w bibliji steji!“ ale: „Wěć do teho Anjesa Ješom Khrysta“.

„Haj ale“, słyschu dale prajicž, „tón Anjes Khrystuš je dže tež tajki žyle džiwny. Džiwne je jeho šastupjenje do šwěta, džiwna jeho wošoba, džiwne šutki, kotrež šu šo psches njeho a na nim cžimie, jeho wujednaršta šmjercž, jeho horjestacže, jeho t njesbju špicže. Wšchitko je džiwne.“

Ša wotmolwju: Šadasč ty šnano, so tak njebyło? Mólh dha Ješuš tón šbóžnik bycž, hdyž mólh po šakonjach widomneho šwěta šrošymjeny bycž? Dopomni šo tola, šcho je tebi trjeba! Njedyrbi šo, so by twoja duscha šbóžna a šwjata a wobhdjenje bójškeje krašnosče byla, wulki džiw štacž? Pschidaj, so běšče tajki Khrystuš nusny — abo njemysł šebi wjazy na šwoju šbóžnosč! A nětko škóncžnje tajki šbóžnik, kiž dyrbi žyle šhubjene cžlowjestwo se šmjertneje nozy t šwětku žiwjenja dowjesč —!

Hdyž je juntrócž hrěch do šwěta pschischoł, njemóžesče šo po wšchědnym pucžu ale jenož na džiwne waschne pomhacž. Mowe štworjenje dyrbi šo štacž, so by šo přenja štwórba, kiž je škazena, šašo natwarila, so by šo šašo pschinješło, šchož běšče šhubjene. To je wotpohlad žyłego šjewjenja Božeho: „Wšchitko šjewjenje Bože pak je haj a hamjen w Khrystušu“. Wón je po tajkim — kaž hižo prajachmy — tón džiwny abo wón t žyła njeje.

Alle teho dla, dofelž je džiwny, wón hišcže wumóžazy šbóžnik njeje. Šako tajki dyrbi šo šam pytažej duschi, hdyž šmēm tak prajicž, wopofasacž. A wón to chze. Wón dženka hišcže kaž pschěd wóšomnacže stow létami pscheproschuje: „Bój a wohladaj! Moje wozny — šprawne, Boha pytaže dusche — šlyšcha mój hlóš, wone mje pónaj, wone du ša mnu.“

Přenje po tajkim je, so ty woprawdže pschindžesč a jeho šesnajesč. Šajka by to njelubosč a njeprawdosč byla wo cžlowjeku šudžicž, kotrehož šesnacž šo prózowal njesku. Alle tyšazy šudža wo Khrystušu a wo šchescžijanstwie, bjes teho so šu šo hdy w šwojim žiwjenju jenicžki džen — haj žakostne je wuprajicž: jenicžku hodžintu šhutnje prózowali, jeho pónacž. Š někotrymi mudrymi šłowami nimo ewangelija džeja. Hdyž šo jich bliže prafchesch, pokasaja, so wo tym jara mašo wjedža. Milijony cžlowjekow šu dwělowarjo, niž dofelž šu šebi pschemjele, ale dofelž šu šebi pschemašo na bójške wězy myšlili. Abó woni šu jeno to, šchož pschecžiwu ewangeliju rěcži, niž to, šchož ša njo rěcži, wopominali. „Bój a wohladaj!“ wobhladaj šebi Ješuša; ale žyłego! Šodaj šo se šwojej duschu žyle do njeho. Njehasč-li to, je-li to tebi pschemjele — haj, potom šo tebi woprawdže pomhacž njemóže.

Alle niž jenož pschincž dyrbiš, ty dyrbiš pschincž jako tajki, kiž je lacžny po Bošu, kiž je šam šebje pónak. Še šnano wošebite, wulke žadanje? Še pschemjele žadane, so dyrbi cžlowjek ša tym štacž, šebje šameho prawje pónacž? A wozny šo nježada. Woprawdže tajki cžlowjek, kiž je šam t šebi pschischoł, kiž

je šapocžal wo šebi a wo šwěcže prawje šudžicž, budže bórny t japoschtošom Pawołom šdychowacž: „Ša hubjeny cžlowjek, šchož chze mje wumóž t cžeka teje šmjercže?“ „Šcho mje wušwobodži t mojih putow? Šcho budže mje tajšeho cžlowjeka cžinicž, kajkiž dyrbiu bycž? Šcho mje do praweho towarštwu t mojim Bohom pschinješke? O mój Božo, šiew mi mjeno wumóžnika, kotrehož šu pónak! Ša wěrju, so ja šam se šwojeho rošoma ani mozy njemóžu do Ješom Khrysta mojeho Anjesa wěricž aniz t njemu pschincž — ně, ja njemóžu wěricž, kaž dyrbi šo woprawdže wěricž. Ty šam móžesč mi pomhacž psches šwojeho šwjateho Ducha. Roškwěć mje, pošylí mje, trošchtuj mje psches šwojeho šwjateho Ducha, so Ješuša pónaju!“

Šchož t tajkim šdychowanjom w wutrobje pschindže, Ješuša bórny šapschimnje, jako šwojeho šbóžnika. Wón wotmolwienie namaka na wšchitke prafchenja, kotrež jeho duschu po Bošu lacžnu hnujachu. Ša njeproju, so šo to hnydom štanje, ale so šo to štacž budže. Štare šłowo šbóžnika dženka hišcže płacži: „Šchož je t prawdy, tón šlyšchi mój hlóš“. A šchož w nim wostanje, krocži wot pónacža t pónacžu, wot šwěćka t šwěćku. Šara rjenje wupraji to pobožny muž: „Bóh je chžyl, so bójške wěrnosče niž psches rošom do wutrobje, ale psches wutrobu do rošoma šaidu. Cžlowške wězy dyrbiš pónacž, so by je lubowal; bójške pak lubowacž, so by je pónak.“ Woprawdže, ništo Khrystuša nje-pónaje, šhiba šo jeho lubuje; ale šchož jeho lubuje, jeho tež pónaje.

(Potracžowanje.)

Na kraju.

(Potracžowanje.)

„Alle to móže šebi tola cžlowjek žadacž, so šo t nim kaž t cžlowjekom wobšhadžuje“, mloda žona praji. „Róžde džěcžo, kotrež šo na šwět narodži, je Boži dar a dyrbi šo t podobnosčej Božej wotčahnyč, praji našch šnjes duchowny.“

„Mó, nětko ta hišcže mi powjeda kaž cži cžorni, to šu wotcžinjene wězy“, t wofna šawola.

„Ty tola pschidasč, so maja wšchitzy cžlowjejoje to šame prawo na šwěćko, powětr a škóncžko“, šebi mloda žona šwěri šnapšchecžiwicž.

„Ša wěćže“, se šylnej pjašču na wofnowu deštu prafnywšchi wotmolwi. „Wšchitzy maja to šame prawo, tak mjenowani wošebni kaž my šhudži.“

„Ty šama prajiš: Šchož chze prawo měč, ma tež pschisłuschnosče a te dyrbinny nawuknyč šesnacž, tu pak czežtota leži; cži, kiž maja džěcži wotčahnyč, to prawje njerošymja.“

„Dišta běšče pola šaraški pštrončža; wot tam ma te rošomne myšle“, měrnny hlóš našpomni, „ale ty dyrbiš tež wopomnicž, so mješče twoja šnjeni šaraška tež šhwile šwoje džěcži derje wotčhadacž.“

„Šak jara mjele šhwile runje njemješče, pschetož wješ je wulka a kóždy, kiž ma žaneje nusy a štarosče, by t nej pschischoł. Duž bych wšchelaku radu šlyšchala, kotruž by wudželika. Cžistosč by prajika, je přenje w knihach žiwjenja.“

„Ach, šcho je to do šłowa: Anihi žiwjenja?“ Wonišchowa praji.

„Anjeni šaraška praji: Anihi žiwjenja ma kóždy cžlowjek a přeni boč dyrbi žyle běly bycž, pschetož cžlowjek, kiž šwonka cžisty njeje, jo tež šnutska njeje. Woda je hnadny dar. Našch njebješki Wóćezž je ju nam t wucžiščenju a t žohnowanju štworik. Wot šupanja a myčža hušto cžlowške šbože a derjehicže wotwišujetej.“

„Niž tež wěćžne žiwjenje?“ wušměšchowasche Šchokčžina. „W šymnej wodže myčž a šymnu wodu do prošneho žoldka lecž, by džěcžom šmjercž pschinješke. Hdyž běšče šyma, hólzow t žyła myka njesšym, ale je derje do lapow štykata, kaž šhětje móžach. Našch jedyn tajki šlyšny njeje, so šebi wšchitko wot šaraški napowjedacž da.“

„Ša waschich šynow njesnaju“, Šchunowa šnapšchecžiwí, „ale to móžu wam prajicž, so je njecžistosč hižo někotreho do hubjenštwu pschinješka a dofelž maše džěcžo ničžo ša to njemóže, je to macžerna wina. Hdyž šo maše džěcžo wofre ščžini a ništo njehlada, potom wone woła a t rucžkomaž tam pschima, hdyž šwjerbi, a cženka kóža bywa cžerwjena a bolaza. Še-li pak tu šwědomliwa ruka, kotraž tajki šlecžł wumyšchi jón t šernjazež wufu pošypuje, potom šo džěcžo šměruje a rucžki šašo na pošlesčko položí a cžišče dale špinka. Na wopak cži maši, kotrymž žana štarosčžawa macž w prawym cžaku njepomha, pschězo na tón šlecžł pschimaja

a bo drapaja a sfoncziye bywa to tajse nawuczenie, kotrehoz bo wjazn wostajicz njemozja, — to moza jich f stradznyim hrzecham nad nimi kamymi a potom f nje pozycznowosci wiescz. Hizo w biblijy bo zadyh druzi hrzech bole nje porukuje . . .“

„Ta mi hizu saho f bibliju pschindze; shto mamy dzenska hischce f tajtimi starymi wozami czinic?“ Scholezina sawoza.

„To bo tola runje tak derje sa nasch czaß hodzi“, bo Schunowa molicz njeda. „Tehdomni czlowjekojo mejachu teß czeto a frej, runje tak my a hrzechne pschihilnowscze jim runje tajteho bedzenia naczinichu, kaz nam dzenska. Wn trjebacze jenoß czitacz, tak Jesuß czertow won honjesche, kiz czlowjekow czwilowachu! Njech bo dzensnißchi dzen mjenuje kizkuli chze, wone je tola to kame. A teß to je to kame, pschi dzeczoch dyrbinu sapoczecz. Nasch Knjes a sbonit praji: „Teli so nje budzeczje jako dzeczzi, nje bjeste kralestwo herbowacz njemozeczje.“ Kaz luba knjeni faraika praji: Czistocz a czerstwy pometr, radoocz a poßkuchnowocz psche czjwo Bozim kasnjam je dzeczelowo kopjenko sboza, kotrej moze koczdy czlowjek na puczju swojeho ziwjenja febi wuschczipnycz. Teß doroczzenemu je strowe, hdyß bo rano zyle czeto je hymnej wodu wumyje. W hymje jeho hrjeje kaz dwojaka kutnja a w leczju lacznocz staji.“

„Schtoß chze nasß ta wschitko narieczecz, w horzoczje a w hymje pomha palenz, prajczje zony, njehlada wasch muž koczdy krocß pscheczelnje, hdyß jemu bleschu palenza stajiczje?“ praszeshche bo Scholezina.

„Sa dyrbju pschihlowowacz“, Wonischowa wotmolwi, „mój muž piczß njeje, ale swojeho palenza njecha parowacz.“

„Ale tak dohho budze tracß? potom smejeczje mesto dzaka puki!“

„Te jemu wróczu“, hrozeshche piaczß f wofna.

„Czim horje“, Schunowa dale pomjedashche, „hdyß bo zona pscheczjwja, potom je bicze hotowe, dzeczzi bo do teho mescheja, paß na nanowy abo na maczerny boß stupjo — Boh chyzß tajtej swójbje hnadny byczß, so njeby trjebala jedyn dzen zyla do jastwa czahnycz.“

Na dobo bo hlowa wot wofna shubi a wofno bo rucze sapraßny.

„Schto to beshche?“ praszeshche bo Dissa.

„Ske swedomnje?“ praji merny hloß.

Wone wschitke mjelczachu.
(Potraczowanie.)

Lipa horjestacza na pohrjebnißchczu w Annabergu.

Ledy drje ma žane druze pohrjebnißchczo w naschim lubym wóznym kraju tajteje spodzjwneje wozy kaz pohrjebnißchczo w małym mestaczku Annabergu w salskich Rudohorach. Tam steji hobriska, prastara lipa horjestacza, kiz bo wot koczdeho wopytarja wobdzjwa jako swedczenje wschehomozy a dobroczjwnowscze Bozeje. Sejna historija je sczechowaza:

Kónz 15. létstotetka beshche w Annabergu mlody muž žjwy, kiz swojimaj werczymaj starschimaj se swojim bjesbożnym ziwjenjom a sjawnej njeweru horku srudobu naczini. Wschitke napominanja niczo njepomhachu a najhorische beshche, so by mlodżeniz pokasany na pschichodne ziwjenje se kamym hanjenjom a wußmeschenjom wotmolwjal a prajil, so horjestaczje wot mormych njeje, so je f tutym ziwjenjom wschitko nimo. Duchowny, kotremuž starschej swoju nusu wustorzischtaj, bo prózowasche na njeho skutkowacz a jeho pschewedczicz, ale podarmo. Dohho podarmo febi na brédß myßlesche mlodżenza f wercje wróczicz, sfoncziye febi myßlesche, so je jón namakal: Wón f nim na pohrjebnißchczo dzeshche a jemu praji, so je to rola Boza a so budza kaz na druhich polach do semje polożene hymjentne sornjescho wumrje a potom f nowemu ziwjenju wotuczzi, tak teß czlowiste czeto junu f nowemu ziwjenju f rowow stanje. Duž njewerczym pachoß na mlodu lipu pokasujjo praji: „Kaz malo tón schtomif, hdy by jón wutorhnyß a jón wobroczeny f haßfami do semje hadzil, rostl a pschibymal, tak malo czi mormi žjwi se semje póndu!“ Duž swjate jahorjenje na duchowneho pschindze a wón wotmolwi: „Sa wescze wem, so budze Boh hnadny a so, so by tajku bjesbożnowocz pokhostal, wopokasmo swojeye wschehomozy f tym sczini, so tej lipje wobroczenej do semje hadzenej hobriskemu schtomej naroczß da, so by tajka hroßna njewera w žanej scheschjjanstkej wutrobje nihdy saho ruma nje namakala!“

Duchowny schtomif wutorhny a jón wobroczeny, korjenje hortach f haßfami do semje woßadzi. Boza wschehomoz lipje roscß da a kaz nehdy tamnemu mlodżenzej, tak dzerzi dzenska hischce wschitkim werczym a njewerczym žjwe predowanje wo horjestaczju.

Hdyß febi schto lipu bliße wobhlada, jemu dwelne njeje, so je to hortach nehdy korjen byß. Wot korjenja hacß f haßfami je schtom nehdze dwaj metraj wyßoki, wot tam bo nehdußche poboczne korjenje (16) jako nehdze 8 metrow dohhe haßfocy czechnjeja kaz niska tshcha, kotrej netko 11 kamjentnych a 8 drjewjanych stolpów dzerzi. Wo frjedß schtomoweje fróny bo frjedßny hlowny korjen hacß na 30 metrow f daloko roßschcherjennyim haßfami sbcha.

Tak steji dzenska hischce tón hobriski dżjwny schtom na pohrjebnißchczu w Annabergu a wupschestrewa kshódf na merne wobhdenja wußnjenych, kaz by jim prajicz chyzß: „Budzeczje stroschtni, tón Knjes waß junu f nowemu ziwjenju wubudzi!“

S rowow woßebje jedyn naschu kedsblimowocz na bo czechnje. Tam spi Barbara Uttmanowa, kiz je nehdy khudym ludžom w Rudohorach f wulkej dobroczelku byla. Bo swjerezi swojeho muža bo sa khudnyh a khorych w Annabergu a wokoło Annaberga luboscziwje starasche.

Wschudžom najwjetichu nusu widzesche, do kotrejeß beshche pschihchli, dofelß we wschelafich podkoplach wjazn dzeshacz njemozachu. A ludzo drugeho dzela njeroshymichu — f czim dyrbjachu bo žiwicz? Duž Uttmanowa wot Brebanczißkich czeshanzow klópplowanje nawukny. So nawuknywschi na to zony a holzy w tym roßwuczowasche a wone febi tehdom f tym wjele saßkuzichu, tak so bu hubjensstwu na dohhi czaß wotpomhane. Na pomniku je wona pschi tutym dzele wobrasowana, pschi kotrymž jej jandzel poßkuzuje. Spody steji: „Tu wotpoczje Barbara Uttmanowa, semrjeka 14. wulheho rózka 1575. Wona bu psches klópplowanje wot njeje w leczje 1561 wunamakane f dobroczelku Rudohorow.“

Na druhim boku pohrjebnißchcza nasß bylny schmréf na czaß czechjeje khorosczje dopomina, kotryß mjeseshche mestaczko w leczje 1771 pschetracz. Wbohi dzeshaczet pjenes njemeshche, swoju macz, kotraž beshche teß na tu khoroscz semrjeka, pohrjebacz dacß. Duž ju f pomozu pscheczela w nozy na pohrjebnißchczo donjeshe a na tón blaß schtomif hadzi, kiz dżjwnje rosczesche a bo dzenska hischce „hlowowy schmréf“ mjenuje.

Na woßebite waschnje bo koczde leto na Annabergskim pohrjebnißchczu swjedzen swjateje Trojizy swjeczzi. W leczje 1519 bu mjenujzy f bamžowej domownoscju f wulkeho Romshcho pohrjebnißchcza Campo Santo swjata pjereshcz na pohrjebnißchczo shpana a Mischnjanski bishop pohrjebnißchczo pozohnowa. Wone dyrjesche swjatej Trojizy poßwječzene byczß; schtoß by tam pschishoch, by polny wotpust namaka. Koczde leto swjatu Trojizu bo tam predowanje dzerzesche a bo na woßebite wudželenje hnadny na tym mjescze dopomni. Jako bu Annaberg w leczje 1539 ewangelsti, bo swjedzen swjateje Trojizy jako swjedzen semrjetnyh swjeczjeje. Rowy bo wupshichu a wjele stow bo na predowanje serdze. Wot wscheho spoczalka bo na nowy tydžen hermant wotbymasche, na kotryß bo dzenska hischce mlodzi a stari zyle leto wjeshela. Dofelß bo poßdżishcho na pohrjebnißchczu pschi tej skladnowsczi wschelafe kshupoßcze czinjachu, bo Boza shlyßba neshcho czaßa w bliskej zyrkwi wotbymasche. Donshche leto paß bu bo saho f staremu dobremu waschnju wróczili, a hdyß wjedro nefal hoji, bo swjedzen saho wotkach frjedža bjes rowami swjeczzi, hdyż nutrnu woßadu „lipa horjestacza“ wobshkódfuje.

Wschelafe f bliska a f daloka.

Rhežor je netk wjeshela mēß, so je bo jeho tjeczi byn, prynz Albalbert, jako offizer do 1. garderegimenta po waschnju kralowshcho doma sarjadowal.

Rhežor kam je mału operaziju na febi wumjescz daß. Na lewym lizu mjeseshche wón mału njestraschnu sacjeklisnu. So njeby bo ta powjetschila a zyle woblizjo wobidžila, je wón febi ju wot lekarjom dr. Bergmana a Leutholda wotreshacz daß.

W Myßlowizach pschi ruskich mjesach je cholera wudyrila a 6 woporow žadała. Wona je f Bólsheje tam pschetroczila. Tola moza nowiny pißacz, so wobmjeshowana wostanje a so hacß dotal žadny strach wo dalshim roßschcherjenu njeje. A spißaczel tyhle rynczetow, kotrehoz bratr je w Myßlowizach f lekarjom a ma zyle stražowanie mjesow pod sobu, moze to kam f najlepshcho žorka wobshwedczicz.

S Lubija. 6. junija, bu tudy shromadžisna fastupjerjom wschitkich kußißkich towarstwow sa snutskowne misionstwo pod wu-

stojnym pschedybstwom knjesa tajneho knjezerškeho radziczela s Zet-
schwiz s Budyschyna wotdzerzana. Jako hosco bchu tu pschitomni
knjes hrabja s Bizthum s Drazdzan jako pschedyda krajneho sieno-
czenstwa sa snutskowne misionstwo, knjes wyschski zyrkainy radziczel
Keller s Budyschyna, knjes hamtski hetman s Kraushaar s Lubija a
Lubijski knjes wotkrybny schulski inspektor. Jara sajimawe bchu wulka-
dowanja, kotrej knjes hrabja s Bizthum wo wschelakich praschenjach
podawasche, kaz tez rosprawy se Zitawy, s Rybarjez, s Wulkeho
Schunowa a t. d. Woschibity saczischcz na zyku shromadzisnu czinje-
schtaj knjes fara s Lubija s rosprawy wo wutrobne witanych Bozich
kluzbach, kotrej tam a hem we wfach swojeje woschady dzerzi, a knjes
fara lic. theol. Jmisch wo kerbstim knihownym towarstwie a Mar-
czinym wustawje w Budyschinje. Pschi tym s wjeselom shonichmy,
so je Marcziny wustaw w swojich dotalnych pjeczich letach 206 helczkow
rosmwuczował, a to 151 se wfow a 55 s mestow.

W Ruskej je so zalosne spschibahanstwo stalo. Spschibaharjo
chychu w czahu wulkich manevrow bydlo khezora Alexandra ros-
paczicz. Dzeła sa miny, kotrej dyrbyachu so s dynamitom pjelnicz,
bchu hicho hotowe. Wiele parschonow je sajatyh. Tez wjazy
wyschschich fastojnikow je pjeczja bjes nimi

Rošwjelelje so.

Psched nehde 100 letami pschindze khory k lekarjej w mešcze
Lyon a so jeho wo radu praschische. Won khory njebešche, ale
jemu tola derje njebe. Lekar tez khorošcze njenamala a jemu teho
dla praji: „Wdy dyrbicze so rošwjelelicz, wobhladajcze hebi
Garrifa.“ Garrif bešche mjenujzy klawny komitar (žorty czinjer)
a wulke hromady luda žolmjachu so kždny wjeczor do Lyonskeho
džiwadla, na jeho žorty poskuchacz. Srudnje muž wotmolwi:
„Sa hym ham Garrif.“ Ton muž, kotrehož žorty kždny wjeczor
tyšazy ludzi do kmjecza stajichu, bu wot czežlich myšlow tyšcheny
a pscheczimo temu lekar drugeho bredka njewjedzešche hacz: so
rošwjelelicz.

So rošwjelelicz, to je žadanje nascheho czaha. Wulfemu
dželej czlowjestwa wfach derje njeje. Šmwetej so wostudzi abo
won sadmeluje. Šdny ty twojim pscheczalam wo swojim czerpienju
powjedasch, woni wotmolwja: „Luby pscheczelo, ty dyrbišch so
rošwjelelicz.“ Ty so lekarja praschisch; won to hame wotmol-
wjenje da: „Pytajcze rošwjelejenje!“

Ach, tajka dobra rada! Ty by to pospytal, ale po šdaczu
niz došč, netk nuts do wjeselow — do džiwadla, na šwjedjenje,
na konzerty, na reje atd. Wjazy wažnoscze nima bjes dobrymi a
njepschistojnymi wješlemi rošdželecz, ale jeniczi rošdžel, kiž czlowjeť
hischcze snaje, je ton, to wostajicz, schtož so wostudzi, a to bracz,
hdžez je wješle. A wjeselow je došč sa starych a sa mladych,
sa woschbnych a sa khudych namatacz.

Ach haj, k temu dže je jenož malo czaha trjeba, to dže wjele
njeplaczi. Njeby hluposcz byla so teho wješela wostajicz? A tez
nabožina nješme wot teho wotdzerzecz, pschetož to dže so na
kemschach nještanje!

Tak kždny po neczim pyta, schtož mohlo jeho spochicz, ale
w tej merje, w kotrej sa wjeselom honi, so šjeba, pschetož šbože
so pschezo sašo šdaluje, so dyrbi sašo dale bežecz. A won budze
ham honjenty, mjenujzy wot swojeho šwedomnja, kotrej historiju
jeho hrechow khowa. Šdny chze wofomik wotpocznycz, jemu jeho
šhubjenu šandzenoscz psched woczi dzerzi a jemu to potajuje, schtož
na njeho czaka.

Czlowike šbože wot teho njewotwišuje, schtož czlowjeť ma,
abo schtož czini, ale wot teho, schtož won je. Šdny by chyz
khwilu hebi to rošpominacz, by pošnal, so je khorošč, na kotruz
czerpisch, snutskowna a so je psches hrech pschischla, kiž kaz czerw
na tebi wišy a žerje. A ty wesch, so njemžešch czerpienje, kiž ma
snutskownemu pschiczinu, se swontownymi bredkami šahojicz. Uni
wješle, ani dželo, ani wedomoscz tebe wot teho czerpienja wo-
šwobodzicz njemža; wone moža tebe khwilu rošwjelelicz, ale
pscheczimo temu czerpienju, kiž w tebi tzi, je jeniczi bredk; ty
dyrbisch so temu pschiwobroczicz, kiž je pschischol „šweta hrech
nješč, kiž je pschischol pytač a šbožne czinicz, schtož šhubjene je,
k šelom Khrystu. Šdny by k temu možnemu lekarjej pschischol,
namatašch, schtož by prjedy podarmo pytal: mer wutrobny,
czichoscz šwedomnja, pokoj, s jnym šlowom: šbože.

Dobry wotrocž.

Bur Schimant mešcše spravneho wotrocža; so be won
sprawny, shoni won najprjedy psches mašu wěz, k kotrejž potom
wjele drugih pschindze. Wotrocž njebe najprjedy niczo wo tym
wjedzał, so woczlo na njeho hladašche, jako so spravny šadzerza,
a to šu najšpische skutki, kiž so tak stanu; wone dostanu jenož
poredko swontownu mšdu; ale tola maja dobrego šapfaczerja, kiž
ma pschezo hotowe pjenjesh, a to je ton knjes, tajny radziczel
w wutrobje a schtož ma teho pschi hebi, temu može wfcho jene
bycz, kajke mjeno won ham a kajke drusy na šweczje maja.

Be horze pschipošdnje, jako be wotrocž Konrad se šwojimaj
konjomaj wot woranja domoj pschischol. Taj konjej buschtaj
pizowanaj a wonaj buschtaj wotgratowanaj; pschetož kždny, kiž
chze jo wjedzecz, može widzecz, so tez škot njepschindze k pravemu
wotpoczinkej, tak dołho hacz je šgratowanaj. Ale nekotryžkuli
njecha to wjedzecz, so by hebi prozu wotwšacza a napoženja na-
lutował. To pať Schimantowy wotrocž njeczini a može bycz, so
jemu hamemu teho dla jedž nutškach sa czeledžinym šlidom czim
lepje šlodzešche.

Ta swada hischcze wuczinjena njeje, kotra trubka najšpiche
šlodzi, hacz ta po ranšchej jedži, abo ta po wobjedze, abo ta na
šwjatoku. Nasch Konrad lubowasche wfchitko jenaf. Be dušchne
šaczucze, s kotrymž so Konrad po wobjedze na kamjeň pschi konjem-
zowych durjach šyny, se šlomjanyh šwjelzom trubzynu rolu wuczischzi,
bjes tym so be trubzynu hlomu tu khwilu na wofnjeshko položil.
Jako netk sa trubznej hlomu pschimny, padze dele a žyle njewob-
šchodžena do konjemza na šlomu. Šizo chychsche Konrad dele a
s durjami do konjemza, so by hebi trubzynu hlomu pytal, ale na
jene dobo šasta won šašo. Won widzešche, so bešchtaj so konjej
lehnytoj a wjedzešche, so budžetaj so hnydom s jmaj tak nufneho
wotpoczinka šbehnycz, hdyž won do konjemza stupi. Duž so won
šašo s merom šyny a dzerzešche rolu w hubje a njekurješche.

Bur Schimant, kiž be wfcho to se šwojeho wofna widzał,
štupi netk k Konradej a so jeho woprašča:

„Čeho dla ty njekurisch? Šny hebi trubku šlamať?“

„Ne, wona je jenož tam dele panyša“, wotmolwi wotrocž,
„ale ja njecham konjom šbudzicz, chzu radšcho czakacz, hacz šašo
na polo pojedu.“

„Ty by spravny wotrocž“, džesche Schimant a dasche jemu
šwoju šamšnu se šlebra wubitu trubku s huby. „Tu wfmi a
khowaj ju jako džak sa to. Tebi so derje pošdnje; pschetož schtož
so nad škótnym žiwjenjom šmili, ton je tez spravny pscheczimo
czlowjekam. Mój wostanjemoj, so nadžiju, šwoje žive dny
hromadze.“ A tak je so tez stalo.

Pravny šmili so na šwojim štocze.

So Auerbachu.

Wichelake k rošpominanju.

Schtož wo wjetu beži, stejo njewostanje a so njewohladije,
tak daloko je hicho bežal a tak wjele šu czi drusy šady njeho, ale
won beži, doniz k wotnyknjenemu konzej dobežal njeje.

Wjesbožni czlowjekajo šu pschegara njesczerplimi, so bychu na
trajaze a weczne wješle doczafali, ale woni šoja sa hrechnymi
wješlemi, kiž jenož khwilu traja. Woni so džeczom runaja, kiž
doczafacz njemža, so bychu ficze došralike, a je teho dla šjale a
šelene šjedža.

**Dubi Šerbja a Šerbowki! škladujcze dary
sa Šerbški Maczicžny Dom a jeho khofejownju!**

„Bombaj Böh“ je wot netka niz jenož pola
knjesow duchownych, ale tez we wfchch psche-
dawařnjach „Šerb. Nowin“ na wfach a
w Budyschinje dostacz. Na šchtwórcž leta
placzi won 40 np., jenotliwe czizla so po
4 np. pschedawaju.